

Dosarul nr. 2ra-1123/23
2-19188939-01-2ra-07082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (O. Parfeni)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, O. Cojocaru, M. Anton)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Oleg Gorobica,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sadovaia Vera împotriva Svetlanei Sadovaia, Ecaterina Sadovaia, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității căsătoriei și a contractului de donație,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Oleg Gorobica și menținută hotărârea instanței de fond,

c o n s t a t ă :

La 27 noiembrie 2019, Sadovaia Vera a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Sadovaia, Ecaterinei Sadovaia, intervenient accesoriu Agenția Servicii Publice cu privire la declararea nulității căsătoriei și a contractului de donație.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, la data de 29.06.2020 în urma unui accident de muncă a decedat fiul său, Sadovîi Alexandr, fapt confirmat prin certificatul de deces obținut la data de 23.12.2017. La începutul anului 2018, după decesul soțului său, s-a prezentat la notarul public Maria Mardari, unde s-a întâlnit cu Sadovaia Svetlana și Sadovaia Ecaterina. La sediul notarului a refuzat să semneze un document care i-a fost înmănat pentru semnare, deoarece a aflat pentru prima dată de la Sadovaia Svetlana despre faptul că ea este soția feciorului său, Sadovîi Alexandr, iar Sadovaia Ecaterina copilul lor.

A invocat reclamanta că i se solicita să aplice o semnătură pe niște acte dubioase, or, a depus o plângere la Ministerul Justiției împotriva acțiunilor notarului public Mardari Maria, având în vedere că ultima niciodată nu a anunțat-o despre dosarul de moștenire, iar la momentul adresării la notar nu i s-a explicat de unde a apărut soția și fiica fiului său și de ce i se propune semnarea unor acte despre care nu i se explică nimic.

Potrivit scrisorii Ministerului Justiției nr. 05/139 din 01.02.2018, reclamanta a fost anunțată pentru prima dată despre faptul că s-a deschis dosar succesoral după decesul

fiului său, iar averea rămasă constă în bunul imobil cu nr. cadastral XXXX, amplasat pe adresa XXXX. De asemenea, în scrisoare s-a menționat că din explicațiile notarului public Mardari Maria, la data de 28.12.2000, la sediul notarului s-a adresat Stupacova Svetlana (în prezent Sadovaia Svetlana), reprezentând interesele personale și ale fiicei minore, Sadovaia Ecaterina, privind acceptarea moștenirii, precum și deschiderea procedurii succesoriale notariale la averea rămasă după decesul soțului, Sadovîi Alexandr, decedat la data de 29.06.2000.

Ulterior, a obținut certificatul din Registrul bunurilor imobile din 12.03.2018, din care a aflat că după fiul său, Sadovîi Alexandr, este înregistrat cu drept de proprietate bunul imobil cu nr. cadastral XXXX.

A relatat reclamanta că, nu a cunoscut anterior datei de 12.03.2018 că pe numele feciorului său, este înscris cu drept de proprietate bunul imobil cu nr. cadastral XXXX, care de fapt îi aparține cu drept de proprietate ei și soțului său, Sadovîi Dmitrii. Mai mult, nu-și aduce aminte să fi donat vreodată bunul imobil cu nr. cadastral XXXX, prin contractul de donație nr. 380 din 14.10.1998. Din informația de la Ministerul Justiției cunoaște că, Sadovîi Alexandr nu a lăsat testament, astfel, urmând a fi aplicate prevederile legale privind succesiunea legală.

Reclamanta a notat că, în prezent, succesori legali de clasa I a defunctului, Sadovîi Alexandr, sunt: Sadovaia Vera-mama defunctului și probabil Sadovaia Svetlana-possibila soție a defunctului și Sadovaia Ecaterina-possibila fiică a defunctului. Niciodată nu a cunoscut despre căsătoria dintre fiul său, Sadovîi Alexandr, și pârâta, Stupacova Svetlana, iar despre deschiderea dosarului succesoral consideră că intenționat nu a fost anunțată de către notar și copârâți. Sadovaia Svetlana nu a anunțat-o niciodată timp de 17 ani de la decesul lui Sadovîi Alexandr, despre faptul că ea este soția feciorului său, iar Sadovaia Ecaterina este fiica acestora și nepoata sa.

A menționat reclamanta că, are dubii cu privire la legalitatea căsătoriei dintre Sadovaia Svetlana și fiul ei, Sadovîi Alexandr, iar în situația creată consideră că de către copârâți a fost tănuțită deschiderea moștenirii după decesul defunctului.

A solicită reclamanta declararea nulității căsătoriei încheiate între Sadovîi Alexandr și Sadovaia Svetlana și declararea nulității contractului de donație nr. 380 din 14.10.1998.

Prin hotărârea din 07 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare depusă de Sadovaia Vera a fost respinsă.

La 05 martie 2022 Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Gorobica Oleg a declarat apel, prin care a solicita casarea hotărârii prime instanțe și a emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Oleg Gorobica și menținută hotărârea instanței de fond.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, la data de 05.09.1997, Sadovîi Alexandr și Stupacova Svetlana s-au căsătorit la Primăria Vadul lui Vodă, mun. Chișinău. Căsătoria a fost înregistrată în registrul actelor de stare civilă nr.14, fapt ce se confirmă prin certificatul de căsătorie eliberat la 20.08.2004 de către OSC Ciocana, mun. Chișinău și actul de căsătorie nr. 14 din 05.09.1997 înregistrat de Primăria Vadul lui Vodă, mun. Chișinău. La 15 iulie 1998 s-a născut fiica Sadovaia Ecaterina, fapt confirmat prin certificatul de naștere eliberat la data de 20.08.2004, de către OSC sect.

Ciocana, mun. Chișinău. Mai mult ca atât despre înregistrarea căsătoriei cât și despre nașterea copilului reclamanta Sadovaia Vera a cunoscut și a participat la toate evenimentele importante a familiei, fapt ce se confirmă prin unele poze anexate la materiale cauzei.

Astfel, este cert că soții Sadovîi au creat o familie și au locuit până la decesul lui Sadovîi Alexandr. Or, reclamanta declarând că nu a cunoscut despre căsătoria feciorului său, Sadovîi Alexandr cu Stupacova Svetlana și solicitând anularea acesteia prin prisma art. 43 din Codul căsătoriei și familiei, adoptat la 26.12.64 și abrogat la 12.06.2003, nu a prezentat probe admisibile și pertinente în acest sens.

Curtea de Apel Chișinău, a remarcat că, din contractul de donație nr. 380 din 14.10.1998 rezultă că Sadovîi Dmitrii i-a dăruit fiului său, Sadovîi Alexandr, locuința XXXX. Contractul de donație a fost autentificat notarial de către notarul Valentina Sumcova, și înregistrat în registrul bunurilor imobile la data de 25.04.2006, fapt ce se confirmă prin certificatul eliberat de IP Agenția Servicii Publice din 12.03.2018.

Drept urmare este corectă concluzia primei instanțe precum că argumentele reclamantei despre faptul că „nu a cunoscut anterior datei de 12.03.2018 că pe numele feciorului său, este înscris cu drept de proprietate bunul imobil cu nr. cadastral XXXX și că nu-și aduce aminte să fi donat vreodată acest bun imobil” nu constituie temei de a declara nul contractul de donație nr. 380 din 14.10.1998.

A menționat instanța de apel că, alegațiile apelantei precum că apelanta niciodată nu a cunoscut despre căsătoria dintre feciorul ei Sadovîi Alexanr și pârâta - Stupacova (în prezent Sadovaia Svetlana), iar despre deschiderea succesiunii consideră că intenționat nu a fost anunțată de către notar și copârât, temei pentru care reclamanta/apelanta solicită prelungirea cu 6 luni a termenului de acceptare a moștenirii rămase după defunct în baza art.581 și 582 din Codul Civil, sunt absolut neîntemeiate și au fost respinse de către instanța de apel din lipsa în acest sens a unui probatoriu prezentat de către apelantă.

La 17 iulie 2023, Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Oleg Gorobica, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanțele inferioare nu au stabilit corect obiectul probațiunii, urmând să verifice legalitatea actelor contestate în mod cronologic, începând de la actele anterioare ce au stat la baza actelor a căror nulitate se solicită. În acest context, recurenta a solicitat de la Agenția Servicii Publice actele ce au stat la baza încheierii căsătoriei.

Astfel, a relatat că a fost prezentat doar certificatul de căsătorie, fără a fi prezentate cererile soților de a înregistra căsătoria, registrele de evidență a înregistrării căsătoriei, precum și alte acte conexe procedurii de înregistrare a căsătoriei. La demersul repetat al reclamantei de a solicita și actele neobținute indicate mai sus, atât prima instanță, cât și instanța de apel au respins această cerere, fapt ce în mod direct și inechitabil a lipsit partea reclamantă de posibilitatea legală de ași susține pretențiile și de a le argumenta prin toate posibilitățile legale puse la dispoziție de codul de procedură civilă.

A menționat recurenta că este o victimă a violării dreptului la un proces echitabil, și prin urmare o persoană păgubită în apărarea și revendicarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil din speță.

Invocă că instanțele inferioare nu au aplicat corect normele de drept material ce guvernează raportul material litigios și prin urmare nu a reținut caracterul întemeiat al pretențiilor reclamantei, nu au dat curs legal pretenției de nulitate a contractului de donație, ori reclamanta nu și-a exprimat consimțământul la înstrăinarea apartamentului și nu a semnat contractul de donație, astfel, fiind lipsită în mod nelegitim de dreptul de proprietate comună ce îl deținea împreună cu soțul.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 20 octombrie 2022.

La 20 decembrie 2022, copia deciziei din 20 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 195, vol.1), însă date despre recepționarea acesteia la materialele cauzei, lipsesc.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Oleg Gorobica, la 17 iulie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 07 august 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Oleg Gorobica, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 11, vol.2).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Oleg Gorobica, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Sadovaia Vera, reprezentată de avocatul Oleg Gorobica, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Sadovaia Vera, reprezentată de
avocatul Oleg Gorobica.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc